

PRESSMEDDELANDE nr 10/25

Luxemburg den 4 februari 2025

Domstolens dom i mål C-158/23 | [Keren]¹

Internationellt skydd: unionsrätten utgör under vissa förutsättningar inte hinder för att personer som beviljats internationellt skydd måste genomföra ett medborgarintegrationsprov med godkänt resultat

Ett misslyckande på ett sådant prov får emellertid inte systematiskt leda till böter

I nederländsk lagstiftning föreskrivs, bland annat för personer som beviljats internationellt skydd, en skyldighet att inom en viss tid genomföra ett medborgarintegrationsprov med godkänt resultat. Den som inte klarar provet kan åläggas böter. Domstolen understryker vikten av att dessa personer förvärvar kunskaper, bland annat språkkunskaper, för att kunna integreras och konstaterar att medlemsstaterna på vissa villkor har möjlighet att göra deltagandet i program för medborgarintegration obligatoriskt och att göra det obligatoriskt att genomföra proven med godkänt resultat. Det är emellertid nödvändigt att ta hänsyn till de mycket varierande personliga situationer som personer som beviljats internationellt skydd befinner sig i. Böter kan endast åläggas i undantagsfall, såsom när det framgår att det finns en varaktig ovilja till integration. Att i princip låta den person som beviljats internationellt skydd bära hela kostnaden för kurser och prov inom integrationsprogrammet utgör dessutom en orimlig börda.

En eritrean kom till Nederländerna vid 17 års ålder och beviljades internationellt skydd. När han fyllde 18 år informerade nederländska myndigheter honom om att han enligt nederländsk lag var skyldig att genomgå en medborgarintegrationsutbildning. Han skulle således, i princip inom tre år, ha genomfört samtliga delar av medborgarintegrationsprovet med godkänt resultat. Denna frist förlängdes med sammanlagt ett år, med motiveringen att han hade uppehållit sig varaktigt på en mottagningsanläggning för asylsökande och hade genomgått en utbildning. Den unge eritreanen deltog dock inte i vissa kurser och prov och klarade inte de prov som han genomförde.

Myndigheterna ålade honom böter på 500 euro samt förordnade om återbetalning av hela det lån på 10 000 euro som myndigheten hade beviljat honom för att kunna betala avgifterna för medborgarintegrationsprogrammet, med motiveringen att han inte hade genomfört programmet inom den föreskrivna fristen. Därefter befriades han från skyldigheten att genomföra programmet, eftersom han vid den tidpunkten hade gjort tillräckliga ansträngningar för att genomföra programmet. Denna dispens påverkar emellertid inte hans skyldighet att betala böterna och återbetala lånet.

Han väckte talan vid nederländsk domstol och det var den nederländska högsta förvaltningsdomstolen som beslutade att hänskjuta tolkningsfrågor till EU-domstolen om huruvida det nederländska systemet är förenligt med direktivet om internationellt skydd.²

I sin dom **konstaterar domstolen att detta direktiv, under vissa förutsättningar, inte utgör hinder för en nationell lagstiftning enligt vilken personer som beviljats internationellt skydd är skyldiga att genomföra ett medborgarintegrationsprov med godkänt resultat.**

Domstolen understryker i detta hänseende **vikten av att personer som beviljats internationellt skydd förvärvar kunskaper både i det språk som talas i den mottagande medlemsstaten och om samhället där för att kunna integreras** i samhället och lättare få tillträde till arbetsmarknad och yrkesutbildning. Domstolen påpekar dessutom att medlemsstaterna har ett visst utrymme för skönsmässig bedömning i detta sammanhang. Det är emellertid nödvändigt att beakta varje individs personliga situation, som kan variera mycket från fall till fall, särskilt med hänsyn till att personer som beviljats internationellt skydd är särskilt utsatta, vilket just motiverar att de omfattas av sådant skydd.

Särskilda individuella omständigheter, såsom den berörda personens ålder, utbildningsnivå, ekonomiska situation eller hälsotillstånd, ska således beaktas. Dessutom bör de kunskaper som krävs för att klara ett medborgarintegrationsprov fastställas till en grundläggande nivå, utan att gå utöver vad som är nödvändigt för att främja integrationen, och med beaktande av att de berörda personerna ännu inte är varaktigt bosatta i den berörda medlemsstaten. Slutligen bör en person som beviljats internationellt skydd undantas från skyldigheten att genomföra detta prov med godkänt resultat om vederbörande kan visa att han eller hon redan är integrerad.

Under alla omständigheter kan ett misslyckande på ett sådant prov inte systematiskt leda till påförande av böter. En sådan sanktion kan endast åläggas i undantagsfall, såsom när det finns en fastställd och bestående ovilja till integration. Dessutom får sådana böter inte i något fall medföra en orimlig ekonomisk börda för den berörda personen, med hänsyn till dennes personliga förhållanden och familjesituation.

I förevarande fall tillämpas de böter som föreskrivs i den nederländska lagstiftningen systematiskt och kan uppgå till 1 250 euro. En sådan åtgärd framstår som uppenbart oproportionerlig i förhållande till det mål som eftersträvas med denna lagstiftning.

Att i princip låta den person som beviljats internationellt skydd bära hela kostnaden för kurser och prov inom medborgarintegrationsprogrammet äventyrar dessutom målet att säkerställa att personen i fråga faktiskt integreras i samhället i den mottagande medlemsstaten. Denna skyldighet innebär en orimlig börda för denna person som inte bara hindrar honom eller henne från att faktiskt få tillgång till medborgarintegrationsprogrammet, utan även från att tillgodogöra sig de andra rättigheter och förmåner som han eller hon har enligt direktiv 2011/95.

PÅPEKANDE: Begäran om förhandsavgörande gör det möjligt för domstolarna i medlemsstaterna att, i ett mål som pågår vid dem, vända sig till EU-domstolen med frågor om tolkningen av unionsrätten eller om giltigheten av en unionsrättsakt. Domstolen avgör inte målet vid den nationella domstolen. Det är den nationella domstolen som ska avgöra målet i enlighet med EU-domstolens avgörande. Detta avgörande är på samma sätt bindande för de övriga nationella domstolar där en liknande fråga uppkommer.

Detta är en icke-officiell handling avsedd för massmedia och den är inte bindande för domstolen.

[Domen i fulltext och eventuellt en resumé](#) av domen publiceras på webbplatsen CURIA dagen för avkunnandet.

Kontaktperson för press: Gitte Stadler ☎(+352) 4303 3127.

Bilder från uppläsningen av domen finns tillgängliga på "[Europe by Satellite](#)" ☎(+32) 2 2964106.

Håll dig uppdaterad!

¹ Förevarande mål har getts ett fiktivt namn. Detta namn är inte någon av rättegångsdeltagarnas verkliga namn.

2 Europaparlamentets och rådets [direktiv 2011/95/EU](#) av den 13 december 2011 om normer för när tredjelandsmedborgare eller statslösa personer ska anses berättigade till internationellt skydd, för en enhetlig status för flyktingar eller personer som uppfyller kraven för att betecknas som subsidiärt skyddsbehövande, och för innehålllet i det beviljade skyddet.